

Die kosmiese konflik

SABBATMIDDAG

Skrifverwysings vir hierdie week se studie:

Matteus 13:24-27, Genesis 1:31, Esegïel 28:12-19, Jesaja 14:12-15, Matteus 4:1-11, Johannes 8:44 en 45.

Geheueteks: “Ek stel vyandskap tussen jou en die vrou, tussen jou nageslag en haar nageslag. Haar nageslag sal jou kop vermorsel en jy sal hom in die hakskeen byt” (Genesis 3:15, NAB).

Bybelteologie draai om die groot stryd tussen Christus en Satan. ’n Prominente motief in die Skrif is die kosmiese konflik tussen God en gevalle hemelwesens wat teen Hom gerebelleer het (*Matt. 13:24-30 en 37-39, asook Op. 12:7-10*). ’n Mens kom dit ook op vele plekke in die Christelike tradisie teë. Tog verwerp of verwaarloos baie gelowiges die hele idee.

Uit ’n Bybelse perspektief beskou, is die tema van ’n kosmiese konflik waarin die duiwel en sy engele die koninkryk van God teëstaan, egter nie een wat ’n mens net kan ignoreer sonder om die basiese boodskappe wat al die Bybelse vertellings probeer tuisbring, uit die oog te verloor nie. Die Evangelies opsigself is deurspek van verwysings na die duiwel en demone wat God teëstaan.

Ter inleiding van vandeeweek se studie bekyk ons ’n aantal deurslaggewende Skrifgedeeltes in ’n poging om die volgende twee vrae te beantwoord:

- (1) Waar in die Skrif kom ’n mens die leer oor die groot stryd tussen God en Satan teë?
- (2) Wat, volgens die Skrif, is die aard van dié konflik?

**Bestudeer hierdie week se les ter voorbereiding van die les vir Sabbat, 1 Maart.*

'n Vyand het dit gedoen

Lees Matteus 13:24-27. Hoe help hierdie gelykenis 'n mens om boosheid op aarde te verstaan?

Jesus vertel die verhaal van 'n boer wat slegs goeie saad op sy grond gesaai het. Onkruid het egter tussen die koring opgekom. Toe die werkers dit sien, vra hulle vir die eienaar: ““Meneer, het u nie goeie saad op u land gesaai nie? Waar kom die onkruid dan vandaan?”” (*Matt. 13:27, NAB*). Dit is soortgelyk aan die vraag wat die hedendaagse mens oor boosheid vra: Hoekom is daar boosheid op aarde as die Here dit dan volmaak geskape het?

Bekyk Matteus 13:28-30 aan die hand van Christus se verduideliking in Matteus 13:37-40. Hoe werp dit ook lig op die aard van die groot stryd?

Op die werker se vraag antwoord die boer toe: ““Dit is 'n vyand se werk”” (*Matt. 13:28, NAB*). Later identifiseer Jesus die persoon “wat die goeie saad saai” (*OAB*): Dit is “die Seun van die mens” — m.a.w. dit is Christus self (*vers 37, OAB*). Hierby voeg Hy dat “die saailand... die wêreld” is (*vers 38, OAB*) en dat “die vyand wat die onkruid saai... die duiwel” is (*vers 39, NAB*); wat direk op 'n groot stryd tussen Christus en Satan dui. So hoekom is daar boosheid op aarde? — omdat die vyand (wat die duiwel is) die boer (wat die Hemelkoning is) teëstaan. Kortom, ““Dit is 'n vyand se werk”” (*Matt. 13:28, NAB*).

Die boer se antwoord lei egter tot 'n tweede vraag: ““Moet ons die onkruid gaan uittrek?”” (*ABA*). Met ander woorde, hoekom roei ons nie sommer dadelik die onkruid uit nie? ““Nee,”” antwoord die boer, ““dalk trek julle die koring saam uit wanneer julle die onkruid in bondels uittrek. Laat albei saam groei tot oestyd”” (*Matt. 13:29 en 30, NLV; vgl. Mark. 4:29*). Volgens hierdie gelykenis sal God uiteindelik, [op die regte dag], die kwaad uitroei. Om dit ontydig uit te trek sou egter indirekte en onherroeplike skade onder die goeie aanrig.

Om nou reeds die onkruid van die koring te skei, hou sekere gevare in. Dink aan 'n aantal. Om die onkruid vir eers so te los, beteken egter nie dat 'n mens die ewels wat jy teëkom, bloot ignoreer nie. Hoe so?

Die Groot Stryd se oorsprong op aarde

Die vraag in die gelykenis — oor waarom daar slegte saad in die landery is as die boer dan net goeie saad daar geplant het — het ’n gelyklopende vraag: Hoe het boosheid hier op aarde ontstaan as God dit dan volmaak geskep het?

Lees Genesis 1:31. Wat sê hierdie woorde oor die toestand van die skepping nadat God dit voltooi het? Waarom is dié antwoord so belangrik?

Volgens Genesis 1:31 was die aarde “baie goed” nadat God daarmee klaar was. Volgens Genesis 1 is daar nêrens ’n spoor van die kwaad in die geskape aarde nie. Hoe, op dees aarde, het boosheid dan deel van die mens geword?

Lees Genesis 3:1-7. Wat sê dit vir ons oor hoe boosheid op aarde beland het? Watter lig werp dit op die aard van die groot stryd? (*lees ook Op. 12:7-9.*)

In hierdie vertelling sien ons dat die slang leuens oor God se karakter verkondig. Openbaring 12:7-9 identifiseer hierdie slang as die duiwel: “die ou slang wat genoem word duiwel en Satan” (*OAB*). Satan se leuens begin met ’n vraag. Hy wek twyfel oor God se bevel [aan Adam en Eva] en keer dit byna om. Daarna betwis hy die gevolge van ongehoorsaamheid aan daardie bevel. Hy doen dit op ’n direkte wyse deur vir Eva te sê: “Julle sal gewis nie sterwe nie” (*Gen. 3:4, OAB*).

Dit laat Eva onseker: Iemand — God of hierdie slang — jok vir my. So nou moet sy kies wie sy gaan glo. Sal dit God of sal dit die slang wees?

Hier en elders in die Skrif gaan hierdie konflik hoofsaaklik oor wie en wat geglo moet word, vraagstukke wat op ’n integrale wyse met liefde te make het. Dit is so omdat die dinge wat ’n mens oor iemand glo — die tipe mens wat daardie persoon is, en of hy of sy wel vertrou kan word — ’n geweldige impak op jou keuses m.b.t. hom of haar het; soos die keuse om daardie persoon lief te hê en te vertrou; en in die geval van God, of jy sal luister wat Hy vir jou sê.

Lees Genesis 3:15. Let op God se uitspraak dat die vrou se saad, te wete die Messias, die slang se kop sal vermorsel. Dit word dikwels as die Bybel se eerste evangelie (d.w.s. ’n voorloper-evangelie of protoevangelium in Latyn) beskou. Hoe beklemtoon dit die groot stryd as ’n werklikheid, terwyl dit nietemin ook aan die gelowige hoop te midde van daardie kosmiese konflik bring?

Die hemelse oorsprong van die Groot Stryd

Genesis 1-3 is opsigself 'n bewys dat boosheid voor die sondeval bestaan het. In die tuin van Eden sien ons 'n denkbeeldige voorstelling van boosheid, in die vorm van “die boom van die kennis van goed en kwaad” (*Gen. 2:9 en 17, OAB & AFR20*). [In dié boom sit] die slang en maak 'n valse aantying, naamlik dat God die mens mislei terwyl Satan die skuldige party is. Die slang se bestaan (*Op. 12:9*), tesame met sy leuens, toon die wesentlike aard van boosheid. So selfs in Eden, voor die sondeval, maak boosheid sy verskyning.

Lees Esegïel 28:12-19 met verwysing na Eksodus 25:19 en 20. Wat is die aard van hierdie wese se val?

Volgens hierdie Skrifgedeelte, het boosheid en die groot stryd hul oorsprong in die hemel.

Voor die val van die wese wat daarna as Satan bekend gestaan het, was hy 'n gerub. Daarbenewens lees 'n mens dat hy “die toonbeeld van voortreflikheid, vol wysheid, volmaak in skoonheid” was en dat hy “In Eden, die tuin van God” gewoon het (*Eseg. 28:12 en 13, AFR20*). Geen van hierdie dinge het iets met die koning van Tirus, wat 'n mens is (of met enige ander mense), te make nie. So hierdie beskrywing bied ons 'n blik op Lucifer se val.

Lees Jesaja 14:12-15. Watter verdere lig werp dit op die oorsprong van die groot stryd?

Volgens Jesaja 14 het Lucifer besluit om homself te verhef om soos God te wees. Hierdie vers sluit netjies aan by sy optrede in Esegïel 28: “Hoogmoedig het jou hart geword oor jou skoonheid” (*vers 17, OAB*). Vir hierdie skoonheid was hy veronderstel om die Here te eer en verheerlik, aangesien dit die Here was wat hom so gemaak het. In plaas daarvan raak hy trots. Om alles te kroon, poog hy vanweë hierdie trots om God se plek in te neem en sy Naam te beswadder. Die Hebreeuse term wat in Esegïel 28:16 as “handel” (*AFR20*) of “koophandel” (*AFR20*) vertaal word, beteken ook om te beswadder — 'n aanduiding van die ondergrawing wat kenmerklik van Satan se optrede teenoor beide God en die mens is.

Kyk wat sê Esegïel 28:15 oor die gevalle Lucifer: Jy was aanvanklik “volkome in jou weë van die dag af dat jy geskape is, totdat daar ongeregtheid in jou gevind is” (*OAB*). Hoe verstaan 'n mens dit? Hoe kon 'n volmaakte wese val tensy daardie volmaaktheid ook die vryheid om morele keuses te kan maak, ingesluit het?

‘As U my aanbid’

Satan se soeke na maniere om God se heerskappy wederregtelik in te palm, vind ’n mens ook in Matteus 4 en Lukas 4, die verhale van Jesus se versoeking. Die aangrypende ontmoeting tussen Jesus en die een wat Hom versoek het, speak boekdele oor die aard van die kosmiese konflik. Hier sien ons die groot stryd tussen Christus en Satan as ’n werklikheid, ’n konflik wat sigself op ’n starre en aanskoulike wyse afspeel.

Lees Matteus 4:1-11. Hoe word die werklikheid van die groot stryd tussen Christus en Satan hier na vore gebring?

Die Gees het Jesus doelbewus die woestyn “ingelei” sodat Hy “deur die Duiwel versoek... [kon] word” (*Matt. 4:1, AFR20*). In aanloop tot hierdie reeds afgespreekte ontmoeting het Jesus veertig dae lank gevas. Toe die duivel uiteindelik sy verskyning maak, buit hy die Meester se geweldige hongerte uit, en versoek Hom deur te sê dat Jesus die klippe in brood kan verander. Hierdie versoeking staan Jesus egter teë met die Skrif, met die gevolg dat Satan se slenter faal.

In Satan se daaropvolgende poging probeer hy Jesus oorhaal om aanmatigend teenoor die Vader op te tree, deur te sê dat Jesus van die hoogste punt van die tempel moet afspring. Die aanname dat die engele vir Jesus sou beskerm as Hy dan werklik die Seun van God is, is natuurlik ’n verdraaiing van die Skrif. Met ’n korrekte vertolking van die Skrif staan die Meester hierdie tweede versoeking ook teë.

Die derde versoeking bring die duivel se ware planne ten volle aan die lig: Hy wil hê dat Jesus Hom moet aanbid. Lucifer probeer om die aanbidding wat God alleen toekom, vir homself toe te eien.

Dit probeer hy regkry deur “al die koninkryke van die wêreld en hulle heerlikheid” aan Jesus te toon. Dan kom die verwaande bewering: “Ek sal u al hierdie mag gee en hulle prag, want dit is aan my gegee, en ek gee dit aan wie ek wil” (*Matt. 4:8 en 9, OAB*). In Lukas 4:6, wat gelyklopend met hierdie teksverse in Matteus is, klink dié bewering só: “Aan U sal ek al hierdie mag en majesteit gee, want dit is aan my oorgegee, en ek gee dit aan wie ek wil” (*NAB*).

Weereens oorkom Jesus hierdie versoeking met die Skrif, en dit is hoe Satan se laaste poging toe faal.

In al drie versoekings gebruik Jesus die Skrif om die vyand se aanvalle af te weer.

Let op die waarskuwing in Efesiërs 6 vers 12: “Want ons stryd is nie teen mense nie, maar teen bose regeerders en maghebbers, teen die geeste wat heerskappy in hierdie donker wêreld uitoefen, teen die bose geeste in die hemelruimtes” (NIV). Ons behoort weliswaar nie in doodse vrees te leef nie, maar waarom moet ons die werklikheid van hierdie groot stryd wat om ons heen gevoer word, begryp?

Die aard van die Groot Stryd

Ons het reeds 'n aantal Skrifgedeeltes bekyk wat leer dat daar 'n groot stryd tussen God en Satan is. Die vraag is net: is so 'n konflik enigsins moontlik? Hoe kan enigeen tog die almagtige God teëstaan? As die groot stryd egter 'n blote magstryd was, sou God die hele gedoente terstond in die kiem gesmoor het. So dit moet 'n ander soort stryd wees dié. Die Bybel toon inderdaad dat hierdie konflik eintlik 'n meningsverskil oor [die ware aard van] God se karakter is. Dit gaan oor lasterlike aantygings wat die duivel teen God gemaak het, o.a. dat Hy nie waarlik liefdevol en goedhartigheid is nie. Sulke bewerings kan egter nie met mag of krag verkeerd bewys word nie. Nee, die twee opponerende kante moet met mekaar vergelyk word.

“In sy hantering van die sondeprobleem kon die Here slegs waarheid en geregtigheid as hulpmiddels inspan. Satan kon metodes gebruik waartoe God Hom nie wou wend nie: vleitaal en valsheid. Die duivel het besluit om die woorde van God te verdraai. Hy het die engele 'n wanvoorstelling van die Here se regering en planne gegee, met die bewering dat die voorskryf van wette en reëls aan die hemelbewoners nie 'n regverdige besluit was nie. Volgens Satan is die verwagting dat geskape wesens hulle aan God moet onderwerp en aan Hom gehoorsaam moet wees, bloot egosentries. Dit is hoekom [die teendeel] aan alle hemelwesens, en aan alle [ongevalle] wêrelde, getoon moet word — dat God se regering [wel] regverdig en sy wet [wel] volmaak is. So gee Satan dus voor om hom vir die goeie in die heelal te beywer. Die ware karakter van die troonrower asook sy ware doel — dié moet almal in die hemel en op aarde [besef en] verstaan. So word die duivel tyd gegun om sy ware kleure te toon, om sy goddeloosheid ten toon te stel” (Ellen G. White, *The Great Controversy*, bl. 498).

Lees Johannes 8:44 en 45 aan die hand van Openbaring 12:7-9. Wat openbaar hierdie Skrifgedeeltes oor die duivel se karakter en strategie?

Die duivel se plan, reg van die begin af, is om geskape wesens te laat glo dat God nie regtig regverdig en liefdevol is nie, en dat sy wet knellend en krenkend vir hulle is. Dit is geen wonder dat Jesus die volgende oor Satan te sê het nie: “Hy lieg en hy laat mense lieg” (*Joh. 8:44, ABA*). In teenstelling daarmee kom Jesus “om vir die waarheid te getuig” (*hfst. 18:37, OAB*). Hy werk Satan se leuens en laster direk teë, totdat hy en sy mag verslaan is en eendag heeltemal uitgewis is (*1 Joh. 3:8, Heb. 2:14*).

Openbaring 12 verse 9 en 10 identifiseer Satan as (1) “die ou slang” (*OAB*), (2) as die een wat God se kinders voor God die Vader beskuldig, en (3) as die draak wat die wêreld mislei. Die Koinegrieks wat as “duivel” vertaal word, beteken bloot *lasteraar*, wat opnuut toon dat die groot stryd basies 'n konflik is wat met oortuigings te make het, insluitende dié wat oor God se karakter gaan.

Vir verdere studie: Lees die volgende gedeelte uit Ellen G. White se geskrifte — “The Origin of Evil” (bl. 492-504, *The Great Controversy*).

“Niks word in die Bybel so duidelik geleer as die feit dat God glad nie aanspreeklik vir die ontstaan van sonde was nie. Hy het nie wispelturig opgetree en skielik sy genade aan die mensdom onttrek nie, en daar is ook nêrens ’n leemte in sy regering wat aanleiding tot die opstand in die hemel kon gegee het nie. Sonde is ’n indringer vir wie se teenwoordigheid daar geen verklaring is nie. Dit is ’n raaisel, iets wat ’n mens nie kan uitwerk nie. Deur sonde te verskoon, verdedig ’n mens dit [egter]... Indien die Here vir Lucifer uitgedelg het, sou die ongevalle wesens Hom uit vrees, i.p.v. liefde, [verder] gedien het. [Selfs al het Hy dit gedoen], sou die invloed van die Aartsbedriëer nie heeltemal gestuit gewees het nie. Nee, oorblyfsels daarvan, tesame met die rebelse gees, sou voortgeduur het. Boosheid moes toegelaat word om sy volle gang te gaan. Ter wille van die ewige beswil van oneindige geslagte in hierdie heelal moes die Here sy benadering tot die sondeprobleem noukeurig verder ontwikkel, sodat alle geskape wesens uiteindelik die valsheid van [Satan] se aanklagte teen God se regering kan insien, sodat die Here se genade en geregtigheid en die onveranderlikheid van sy wet vir ewig bo verdenking geplaas kan word” (Ellen G. White, *The Great Controversy*, bl. 492, 493 en 499).

Vrae vir bespreking:

- ❶ Baie mense wonder waarom ’n sondelose wese soos Lucifer die eerste maal gesondig het. Waarom is sonde so “’n raaisel, iets wat ’n mens nie kan uitwerk nie?” Kan ’n mens egter die eerste sonde verklaar sonder om dit te verskoon of te regverdig? Hoe doen ’n mens dit? ’n Mens kan ook vra: Waarom sou pogings om die oorsprong van sonde te verklaar dan op die regverdiging daarvan neerkom?
- ❷ Waarom het God nie dadelik vir Satan uitgewis nie? Hoekom moes die boosheid “toegelaat word om sy volle gang te gaan?” Hoe is dit “ter wille van die ewige beswil van oneindige geslagte in hierdie heelal?”
- ❸ Waarom is dit so belangrik om te verstaan dat die konflik tussen God en Satan nie ’n kragmeting is om bepaal wie die meeste absolute mag het nie, maar dat dit eintlik ’n konflik van ’n heeltemal ander aard is? Waarom maak die groot stryd as “’n konflik oor karakter” in vele opsigte meer sin as ’n blote kragmeting?
- ❹ Dit is goed om insig in die aard van die Groot Stryd te hê. Hoe help dit ’n mens om as’t ware agter die skerms te sien, hoedat jou eie lewe inderwaarheid ’n groot stryd in die klein is? Op watter maniere beleef jy reeds hierdie konflik as ’n werklikheid? Op watter maniere kan jou optrede toon watter kant jy gekies het?